

## Ανεμοπετάλιο

Τόμ. 4, Αρ. 4 (2025)

4ο Τεύχος Ανεμοπετάλιο



Το ePortfolio ως εργαλείο αξιολόγησης στην  
εκπαιδευτική διαδικασία

Αλέξανδρος Τόδας

doi: [10.12681/anem.40176](https://doi.org/10.12681/anem.40176)

Copyright © 2025, Αλέξανδρος Τόδας



Άδεια χρήσης [##plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4##](https://plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4/#).

## Το ePortfolio ως εργαλείο αξιολόγησης στην εκπαιδευτική διαδικασία

**Τόδας Αλέξανδρος**

Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, MSc Επιστήμες της Αγωγής  
[alextodas@hotmail.com](mailto:alextodas@hotmail.com)

### ΠΕΡΙΛΗΨΗ

*Η αξιολόγηση είναι αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας, παρέχοντας σε μαθητές και εκπαιδευτικούς την ανατροφοδότηση με την οποία επιτυγχάνονται οι στόχοι της μάθησης και βελτιώνεται η εκπαιδευτική διαδικασία. Ένα εργαλείο της αξιολόγησης είναι ο ηλεκτρονικός φάκελος μαθητή, ePortfolio, το οποίο έχει μεγάλη παιδαγωγική αξία καθώς έχει θετική επίδραση στη διαδικασία της μάθησης και καταλύει τα στενά όρια της παραδοσιακής σχολικής αξιολόγησης. Στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζεται και αναλύεται το ePortfolio ως εργαλείο αξιολόγησης, επισημαίνονται τα οφέλη του και συζητείται το πώς μπορεί να αξιοποιηθεί και να εφαρμοστεί στην εκπαιδευτική διαδικασία. Επιπλέον, παρατίθενται αποτελέσματα από έρευνες που έχουν γίνει ως προς την εφαρμογή του σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.*

### ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών αποτελεί ένα από τα μείζονα ζητήματα της εκπαίδευσης (Κωνσταντίνου, 1998). Η αξιολόγηση είναι μια συστηματική διαδικασία, η οποία αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του σχεδιασμού και της διεξαγωγής της διδασκαλίας. Αποτελεί το μέσο με το οποίο ελέγχεται ο βαθμός επίτευξης των σκοπών της διδασκαλίας, παρέχοντας ανατροφοδότηση κατά τη διάρκεια της διδακτικής πράξης. Έτσι οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να κρίνουν το επίπεδο μάθησης, να διαπιστώσουν ενδεχόμενες παρανοήσεις και να καθορίσουν το επίπεδο της επίδοσης τους. Ακόμη, μέσω της αξιολόγησης παρέχεται ανατροφοδότηση στον εκπαιδευτικό που θα τον βοηθήσει να βελτιώσει τη διδασκαλία του, αλλά και τον τρόπο αξιολόγησης που ασκεί. (Χαρίσης, 2006).

Σύμφωνα, με τους Cameron et al., (1998), η μάθηση επέρχεται όταν οι μαθητές/τριες «σκέπτονται, λύνουν προβλήματα, κατασκευάζουν, μετασχηματίζουν, ανακαλύπτουν, δημιουργούν, αναλύουν, κάνουν επιλογές, οργανώνουν, σχεδιάζουν, εξηγούν, συζητούν και επικοινωνούν, μοιράζονται, παρουσιάζουν, προβλέπουν, ερμηνεύουν, αξιολογούν, στοχάζονται, αναλαμβάνουν ευθύνες, αναζητούν, ρωτούν, καταγράφουν, κατακτούν νέα γνώση και εφαρμόζουν αυτή τη γνώση σε νέες καταστάσεις». Αυτού του είδους η μάθηση υποστηρίζεται σαφώς από την αξιολόγηση.

Προς αυτή την κατεύθυνση, ο De Corte (1990) υποστηρίζει το σχεδιασμό αποτελεσματικών περιβαλλόντων μάθησης που να τονίζουν ότι μάθηση σημαίνει ενεργή "κατασκευαστική" γνώση και ικανότητες στη βάση της προηγούμενης γνώσης. Στο πλαίσιο αυτής της προβληματικής τα τελευταία χρόνια έχει δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην αναζήτηση εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, όπου ο μαθητής καθορίζει ο ίδιος τους στόχους του, περιγράφοντας μαθησιακές εμπειρίες, εκτιμά τις δυνατότητές του και κατανοεί ότι η διαδικασία της αξιολόγησης αποτελεί μέρος της μάθησης (Baker, 1990, Herman, Aschbacher and Winter, 1992).

Ένας από τους πιο δημοφιλείς τρόπους εναλλακτικής ή αυθεντικής αξιολόγησης είναι και η χρήση του φακέλου υλικού του Μαθητή (Kimldorf, 1994, McClure, 1997, Γεωργούσης, 1998, κ.α.). Η χρήση του φακέλου υλικού του μαθητή ως μέσου αξιολόγησης και ειδικότερα ως μέσου αυτοαξιολόγησης της εργασίας των μαθητών, παρέχει τη δυνατότητα στο μαθητή να εμπλακεί στη μάθησή του και να τον βοηθήσει να σκεφτεί με ποιους τρόπους θα βελτιωθεί. Επιπλέον, ο φάκελος υλικού του μαθητή αποτελεί ένα χώρο που επιδεικνύει ο ίδιος την πρόοδό του και προσδιορίζει τις γνώσεις, τις ανάγκες, τα κίνητρά του και να θέτει μελλοντικούς στόχους.

Με την πάροδο του χρόνου η παραδοσιακή έκδοση φακέλου υλικού του μαθητή έχει εξελιχθεί σε ηλεκτρονική μορφή, δηλαδή στον ηλεκτρονικό φάκελο εργασιών μαθητή (ePortfolio). Η συγκεκριμένη μορφή αποτελεί μία νέα προσέγγιση αυθεντικής αξιολόγησης, η οποία βασίζεται στις ΤΠΕ και εντάσσεται στις εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης (Lorenzo & Ittelson, 2005). Πλέον τα ePortfolios θεωρούνται πολύτιμα εργαλεία τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία, όσο και στην αξιολόγηση. Το γεγονός ότι βρίσκονται σε ψηφιακή μορφή, διευκολύνει την μάθηση και την κατανόηση των εννοιών από την πλευρά του χρήστη, ενώ παράλληλα μπορούν να παρουσιάσουν πιο ολοκληρωμένα την προσωπικότητα και τα επιτεύγματα του (Doig et al., 2006; Irvine & Barlow, 1998). Τα πλεονεκτήματα και οι δυνατότητες των ePortfolios είναι κάτι που δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε, επομένως και πρέπει να αντιμετωπίζονται διαφορετικά από τους τυπικούς φακέλους αξιολόγησης του μαθητή. Η ευελιξία τους, το φιλικό τους περιβάλλον και η προσβασιμότητα τους είναι στοιχεία τα οποία έχουν αυξήσει τη δημοτικότητα των ePortfolio στα πανεπιστήμια, ενώ παράλληλα γίνονται έρευνες για το πώς θα ενταχθούν πλήρως στις χαμηλότερες βαθμίδες μάθησης.

#### **ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ**

Το ePortfolio αποτελεί τα τελευταία χρόνια ένα πεδίο έρευνας, στο οποίο έχουν πραγματοποιηθεί πολλές μελέτες, με τις περισσότερες εξ αυτών σε διεθνές επίπεδο, διασαφηνίζοντας τι είναι, πως και με ποιους τρόπους μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, ποια είναι τα οφέλη και τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του και ποιες είναι οι διαφορές του με τα παραδοσιακά portfolios.

Στον ελληνικό χώρο οι έρευνες εστιάζουν στη θεωρητική προσέγγιση του ePortfolio (Δουκάκης, 2006) και στα λογισμικά και στις εφαρμογές για την ανάπτυξή του (Παπαχαλαράμπος, 2008, Νικολού & Γεωργοπούλου, 2012; Σωτηροπούλου, 2012; Στυλιανού, 2013). Μέσω αυτών των ερευνών παρουσιάζονται τα πολλαπλά οφέλη που προκύπτουν από την εφαρμογή του ePortfolio. Επιπλέον, έχουν διεξαχθεί έρευνες που καταγράφουν τις αντιλήψεις και τις στάσεις των εκπαιδευτικών σχετικά με το παραδοσιακό portfolio (Παρούτσας, 2011), αλλά και των μαθητών/τριών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας από την εφαρμογή του συγκεκριμένου εργαλείου στην εκπαιδευτική διαδικασία (Τσούτσου & Μπέρτσου, 2013; Σοφός & Λιάπη, 2007). Στις παραπάνω έρευνες καταγράφονται τόσο τα πλεονεκτήματα από την εφαρμογή του ePortfolio, όσο και οι δυσκολίες που προκύπτουν από την εφαρμογή του. Επιπρόσθετα, οι παραπάνω μελέτες αφορούν τόσο εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης όσο και εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι οποίες κατέδειξαν την άγνοια τους σχετικά με το ePortfolio, καθώς και τις δυσκολίες υλοποίησής τους.

Στον διεθνή χώρο υπάρχουν πολλοί φορείς και οργανώσεις (EifEL, BECTA, MOSEP, AAC&U, AAEBL, eportfolio California, eportfolios Australia) που ασχολούνται με το ePortfolio και την εφαρμογή του, πραγματοποιώντας πολλές έρευνες σε συνεργασία με ερευνητές (Ritzhaupt et al., 2008), πανεπιστήμια, κολλέγια και σχολεία όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης. Η πλειονότητα των ερευνών αφορούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την πρακτική εφαρμογή του ePortfolio σε φοιτητές κολλεγίων και πανεπιστημίων (Coutinho & Bottentuit, 2008; Maher & Gerbic, 2009; Hallam & Creagh, 2010; Buzzetto-More, 2010; Garrett, 2011; Klampfer & Köhler, 2013; McWhorter et al., 2013; Hsieh, Lee & Chen, 2015; Landis, Scott, & Kahn, 2015; Wuetherick & Dickinson, 2015; Nor Azlan, Amin & Mohd, 2015; Mason & Williams, 2016). Οι παραπάνω έρευνες κατέληξαν στο συμπέρασμα πως υπάρχουν οφέλη από τη χρήση των eportfolios στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, επισημαίνοντας παράλληλα τις απόψεις των φοιτητών ως σημαντικές για την επιτυχία της εφαρμογής του.

Τέλος, υπάρχουν ακόμη δύο έρευνες, οι οποίες αφορούν στους εκπαιδευτικούς (Coutinho & Bottentuit, 2008; Parker, Ndoye & Ritzhaupt, 2012). Η πρώτη έρευνα έδειξε πως οι εκπαιδευτικοί εκτίμησαν θετικά τη μαθησιακή εμπειρία και ένιωσαν περισσότερο υπεύθυνοι για την προετοιμασία και την παροχή των ευκαιριών μάθησης που διευκολύνονται με τη χρήση της τεχνολογίας. Όσον αφορά στη δεύτερη έρευνα που αφορούσε στη χρήση του ePortfolio σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης καθηγητών, υποστηρίζεται ότι τα ePortfolios παρέχουν βελτιωμένες και σύγχρονες πληροφορίες σχετικά με τους υποψηφίους εκπαιδευτικούς που είναι εύκολα προσβάσιμες και οργανωμένες.

## **ΟΡΙΣΜΟΣ ePORTFOLIO**

Ο ηλεκτρονικός φάκελος εργασιών μαθητή (ePortfolio) μπορεί να οριστεί ως μια συλλογή από ψηφιακά αντικείμενα που μπορεί να περιλαμβάνει: έγγραφα, φωτογραφίες, βίντεο, σύνθεση

μουσικής, παρουσιάσεις, λύσεις ασκήσεων που έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν μια σειρά από παιδαγωγικές διαδικασίες και σκοπούς αξιολόγησης, τα οποία αναρτώνται σε ιστοσελίδες, ή σε παρόχους που ειδικεύονται στα ePortfolios. Αποτελεί ουσιαστικά την ηλεκτρονική έκδοση του παραδοσιακού Portfolio. Είναι ένα προϊόν που δημιουργείται από τους εκπαιδευόμενους και από τους μαθητές, οι οποίοι αποφασίζουν τι ακριβώς θα συμπεριληφθεί στο περιεχόμενό του (Abrami & Barrett, 2005; Lorenzo & Ittleson, 2005a).

Οι Abrami & Barrett (2005) ορίζουν τον ηλεκτρονικό φάκελο μαθητή ως ένα «ψηφιακό δοχείο» ικανό να αποθηκεύσει οπτικό και ακουστικό περιεχόμενο που έχει σχεδιαστεί για να υποστηρίξει τις παιδαγωγικές μεθόδους διδασκαλίας και τον σκοπό της αξιολόγησης. Τέλος, σύμφωνα με τον Challis (2005) ένα ePortfolio περιγράφεται ως επιλεγμένη και δομημένη συλλογή πληροφοριών, η οποία συγκεντρώνει για συγκεκριμένους σκοπούς και προβάλλει τα επιτεύγματα ενός ατόμου, καθώς και την προσωπική του ανάπτυξη. Επιπρόσθετα, αποθηκεύει ψηφιακά και οργανώνει όλες αυτές τις πληροφορίες με τη χρήση του κατάλληλου λογισμικού.

#### **ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ePORTFOLIO**

Η παιδαγωγική αξία των ePortfolios είναι πολύ σημαντική. Συγκεκριμένα, κατά τη διαδικασία της δημιουργίας και της υλοποίησης του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου, οι μαθητές/τριες προβληματίζονται στον τρόπο με τον οποίο θα υλοποιήσουν το έργο τους. Οι εκπαιδευτικοί από την πλευρά τους ζητούν συνήθως να διατυπώνεται από αυτούς/τες ο προβληματισμός τους σχετικά με το περιεχόμενο που προορίζεται για την επίδειξη του έργου τους και την αξιολόγηση αυτού.

Κατά τον Kimball (2005), η παιδαγωγική αξία του ePortfolio περιστρέφεται γύρω από την προσεκτική συλλογή αποδεικτικών στοιχείων, τον προβληματισμό που διατυπώνεται με την επανεξέταση και την περιγραφή της προσωπικής μαθησιακής εμπειρίας και κάνοντας συνδέσεις μεταξύ διαφορετικών μαθησιακών δράσεων. Επιπλέον, τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια μπορεί να βοηθήσουν τους μαθητές να κάνουν συνδέσεις μεταξύ των διαφορετικών πτυχών της ζωής τους και να τους βοηθήσουν να σχηματίσουν την ταυτότητά τους μέσα από τις σπουδές τους.

Το κλειδί της επιτυχίας χρησιμοποιώντας την τεχνολογία στη διδασκαλία και τη μάθηση είναι η παιδαγωγική θεώρηση, που βρίσκεται πίσω από την τεχνολογία. Οι Rogers & Williams συμβουλεύουν τους μαθητές/τριες να προχωρήσουν με προσοχή στην εκτέλεση του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου για να έχουν επιτυχία.

Είναι πολύ σπουδαίο λοιπόν να κατανοήσουμε και να αντιληφθούμε την παιδαγωγική αξία της χρήσης του ePortfolio. Γι' αυτό το σκοπό και οι εκπαιδευτικοί από την πλευρά τους χρειάζεται να ξέρουν πώς, γιατί και πότε χρησιμοποιείται το ePortfolio, τεκμηριώνοντας τον σκοπό και ορίζοντας το περιεχόμενο που πρέπει να περιλαμβάνεται σε ένα ePortfolio.

## ΤΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ePORTFOLIO

Η Butler (2006) αναφέρεται στα πλεονεκτήματα των ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων συνοψίζοντας τα κύρια σημεία στα παρακάτω, όπως αυτά συναντώνται στη βιβλιογραφική έρευνα:

- **Ανάπτυξη δεξιοτήτων:** Μέσω της δημιουργίας των ePortfolios αναπτύσσονται δεξιότητες που σχετίζονται με τις Νέες Τεχνολογίες, καθώς η ανάπτυξη και η χρήση των ePortfolios είναι ένας τρόπος για να αποδείξει ένα άτομο τις ικανότητές του στην τεχνολογία (Barrett, 2000). Το γεγονός αυτό αυξάνει τα συναισθήματα της προσωπικής ολοκλήρωσης των μαθητών (Siegle, 2002). Επιπρόσθετα, αναπτύσσονται δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και κοινωνικές δεξιότητες (Abrami & Barrett, 2005).
- **Αποδεικτικά στοιχεία μάθησης:** Τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια παρέχουν μια πλούσια εικόνα της μαθησιακής πορείας του μαθητή, καθώς και των ικανοτήτων του, διευκολύνουν την αυθεντική μάθηση, ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή και βοηθούν τους μαθητές να συνδέουν τη γνώση που κατακτήθηκε με την παρούσα (Wade et al., 2005). Επίσης, βοηθούν τους μαθητές να μάθουν να διαχειρίζονται τη δική τους επαγγελματική ανάπτυξη, συμβάλλοντας έτσι στη διά βίου μάθηση (Barrett, 2000; Wade et al., 2005).
- **Ανατροφοδότηση:** Τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια διευκολύνουν την ανταλλαγή ιδεών και σχολίων (Lorenzo & Ittleson, 2005). Οι μαθητές μπορούν να έχουν ανατροφοδότηση γρήγορα και τακτικά κατά τη διάρκεια της κατασκευής του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου τους (Ahn, 2004).
- **Προβληματισμός:** Ακριβώς όπως τα παραδοσιακά έντυπα χαρτοφυλάκια έτσι και τα ηλεκτρονικά ενθαρρύνουν τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με το έργο τους και τους λόγους για τους οποίους επέλεξαν συγκεκριμένα αντικείμενα να ενσωματώσουν στο χαρτοφυλάκιο τους.
- **Αυτογνωσία:** Η διαδικασία της δημιουργίας ενός ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να αναλάβουν τον έλεγχο της δικής τους μάθησης. Μέσω αυτής της διαδικασίας αναπτύσσουν την αυτογνωσία στην προσπάθειά τους να παρουσιάσουν τα δυνατά τους σημεία, τα επιτεύγματά τους, τις αδυναμίες, τις μαθησιακές τους εμπειρίες και τους στόχους τους για το μέλλον (Barrett, 2006).
- **Ψυχολογικά οφέλη:** Η δημιουργία των ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων ενισχύει το αίσθημα της υπερηφάνειας στους δημιουργούς για το έργο τους, καθώς και το αίσθημα της προσωπικής τους ολοκλήρωσης (Sherry & Barrett, 2005).
- **Αξιολόγηση:** Τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια εμπλέκουν τους μαθητές στη διαδικασία της αξιολόγησης (Wade et al., 2005). Επιπλέον, οι μαθητές αποκτούν καλύτερη εκτίμηση της έννοιας της αξιολόγησης, την οποία καλούνται να αναλάβουν (Wade et al., 2005) και μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτήν την εκτίμηση για συνεχή βελτίωση της μάθησής τους.

- Τεχνουργήματα (Artifacts). Πολλά είδη αντικειμένων-τεχνουργημάτων μπορούν να ενσωματωθούν σε ένα ηλεκτρονικό χαρτοφυλάκιο, όπως στοιχεία κειμένου και πολυμέσων (Abrami & Barrett, 2005).
- Πρόσβαση: Όταν αποθηκεύονται στο διαδίκτυο, τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια είναι εύκολα προσβάσιμα από ένα σύνολο ατόμων. Επιπλέον, οι μαθητές μπορούν να εργαστούν για τα χαρτοφυλάκιά τους και οι εκπαιδευτικοί να τα εποπτεύουν από πολλές διαφορετικές τοποθεσίες (Ahn, 2004).
- Φορητότητα και κοινή χρήση: Είτε αποθηκεύονται σε CD-ROM είτε στο διαδίκτυο τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια είναι εύκολο να μεταφερθούν ή να μοιραστούν με άλλους (Abrami & Barrett, 2005). Για αυτούς τους λόγους έχουν διάρκεια και εξακολουθούν να υφίστανται και μετά το τέλος των μαθημάτων ή της φοίτησης στο σχολείο.
- Ακροατήριο: Λόγω της προσβασιμότητάς τους, τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια είναι ορατά σε ένα ευρύτερο κοινό, δηλαδή των συμμαθητών, των εκπαιδευτικών, των γονέων και των εργοδοτών (Wade et. al., 2005).
- Οργάνωση: Λόγω της ηλεκτρονικής τους φύσης τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια μπορούν να οργανωθούν με ποικίλους τρόπους, όπως με συνδέσμους πλοήγησης που συνδέουν τις ιδέες με τα τεχνουργήματα (Heath, 2002).
- Αποθήκευση: Τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια είναι εύκολο να αποθηκευτούν με αποτελεσματικό τρόπο, επειδή δεν είναι κατασκευασμένα από χαρτί και είναι σε ψηφιακή μορφή (Ahn, 2004).
- Κόστος: Ίσως το αρχικό κόστος της εγκατάστασης του λογισμικού και του εξοπλισμού να είναι υψηλό, όμως η αναπαραγωγή τους είναι οικονομική (Heath, 2002).
- Τυποποίηση: Τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια έχουν τη δυνατότητα να τυποποιηθούν (Abrami & Barrett, 2005).
- Ιδιωτικότητα: Τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια είναι δυνατό να περιλαμβάνουν το χαρακτηριστικό της προστασίας της ιδιωτικότητας για να προστατεύονται οι εργασίες των μαθητών. Η πρόσβαση περιορίζεται μόνο στα άτομα που οι μαθητές επιθυμούν να δουν τη δουλειά τους (Young, 2002).

#### **TA ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ePORTFOLIO**

Παρόλα τα πλεονεκτήματα του ePortfolio κατά τη μαθησιακή διαδικασία, έχει διαπιστωθεί από τις βιβλιογραφικές αναφορές (Hall, 2006; Butler, 2006) ότι υπάρχουν και κάποια μειονεκτήματα στη χρήση του.

Ένα από τα μειονεκτήματα που αναφέρονται είναι η ηλεκτρονική αποθήκευση και αυτό γιατί ένας μεγάλος αριθμός μαθητών και εκπαιδευτικών εκτιμούν την εμπειρία της μάθησης παρατηρώντας την εργασία των μαθητών αποτυπωμένη σε έντυπη μορφή. (Abrutyn & Denielson, 1997).

Ακόμη ένα μειονέκτημα είναι οι δεξιότητες που απαιτούνται στις Νέες Τεχνολογίες για τη

δημιουργία του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου. Αυτό προκαλεί προβλήματα και ανησυχία στα άτομα που εμπλέκονται στη μαθησιακή διαδικασία, όπως μαθητές και εκπαιδευτικούς, διότι πιθανώς δεν είναι ψηφιακώς εγγραμματισμένοι.

Επιπλέον, η δημιουργία ενός ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου ενδεχομένως και να είναι μια αγχωτική διαδικασία (Heath, 2005; Kerry Hall, 2006). Συγκεκριμένα, οι μαθητές/τριες απαιτείται να έχουν τεχνολογικές δεξιότητες και επαρκή εκπαίδευση. Επομένως, είναι πιθανό τα τεχνικά ζητήματα του λογισμικού να προκαλέσουν άγχος και απογοήτευση κατά τη διαδικασία υλοποίησης του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου.

Επιπρόσθετα, η Butler (2006) αναφέρει ότι τα συστήματα που πρόκειται να χρησιμοποιήσουμε για τη δημιουργία των ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων πρέπει να βρίσκονται σε ισορροπία ανάμεσα σε δομημένα πρότυπα που θα λειτουργήσουν ως πρότυπα για την εκμάθηση της διαδικασίας του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου. Έτσι θα είναι χρήσιμα για τους αρχάριους χρήστες, οι οποίοι θα μπορούν να ακολουθήσουν τους περισσότερο προχωρημένους χωρίς να νιώθουν μειονεκτικά.

Συμπερασματικά, αξίζει να τονιστεί ο τρόπος προώθησης των ePortfolios. Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν τα οφέλη και να ξέρουν πώς θα τους βοηθήσει η δημιουργία ενός ePortfolio. Θα είναι πρόθυμοι να εργαστούν όταν μπορούν να δουν τι θα βγει από την εμπειρία αυτή. Αλλιώς θα θεωρηθεί «ως μια άλλη εργασία». Επίσης, πρέπει να είναι ευέλικτο για να επιτρέπει την ενσωμάτωση των τεχνικών δεξιοτήτων, να προωθεί τη βελτίωση αυτών με την πάροδο του χρόνου αλλά και να παρέχει εμπιστοσύνη σχετικά με την ιδιωτικότητα του υλικού τους (Tosh *et al.*, 2005).

## **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

Όπως διαπιστώνουμε από τα παραπάνω, οι φάκελοι υλικού των μαθητών προφανώς διαθέτουν έναν αριθμό πλεονεκτημάτων, τα οποία το καθιστούν ως ένα δυναμικό μηχανισμό αξιολόγησης της προόδου και της ανάπτυξης του μαθητή. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το τυπικό μοντέλο διδασκαλίας δίνει τη θέση του στις εναλλακτικές μεθόδους μάθησης και στις Νέες Τεχνολογίες. Με τη χρήση του ePortfolio προάγεται η μάθηση, βελτιώνεται η κατανόηση, η κριτική σκέψη και οι δεξιότητες των μαθητών στη χρήση των νέων τεχνολογιών. Επιπλέον, τα ePortfolios λειτουργούν ως μέσο καλύτερης επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και γονέων. Οι γονείς από την πλευρά τους είναι ικανοποιημένοι που έχουν την ευκαιρία να παρακολουθούν τη μάθηση του παιδιού τους και να γνωρίζουν τις ικανότητες και τις δεξιότητες που αποκτά αυτό κατά τη διάρκεια της μάθησης. Πολύ σημαντικό επίσης είναι το γεγονός ότι τα ePortfolios συμβάλλουν στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών που αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες.

Όσον αφορά στους εκπαιδευτικούς, θεωρούν ότι η παιδαγωγική αξία του ePortfolio είναι πολύ σημαντική και επιθυμούν να ενσωματωθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία. Όμως, διατηρούν τις

επιφυλάξεις τους σχετικά με την απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή που χρειάζεται, αλλά και με τις δεξιότητες που απαιτούνται από εκπαιδευτικούς και μαθητές για τη χρήση του ePortfolio. Συγκεκριμένα, αρκετοί εκπαιδευτικοί δεν έχουν γνώση για την ύπαρξη του ePortfolio και συνάμα έχουν ελάχιστες ως καθόλου ανεπτυγμένες δεξιότητες στη χρήση νέων τεχνολογιών.

Η πραγματικότητα είναι ότι τα ePortfolios έχουν τη δυνατότητα να γίνουν τόσο οικεία στους εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές, όσο ήταν τα τετράδια στις παλιότερες γενιές. Όμως για να γίνει αυτό και να χρησιμοποιηθεί ευρέως το ePortfolio στην εκπαιδευτική κοινότητα, θα πρέπει να αλλάξει ολοκληρωτικά το υπάρχον σύστημα αξιολόγησης των μαθητών και να εφαρμοστούν εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης. Επιπρόσθετα, θα πρέπει οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί να πιστοποιηθούν στη χρήση των νέων τεχνολογιών για να μπορέσουν να εισάγουν στην εκπαιδευτική διαδικασία το ePortfolio. Από όποια σκοπιά και να το δούμε, δεν μπορούμε να αρνηθούμε τα οφέλη των ePortfolios στη μάθηση. Γι αυτό και είναι αναγκαίο να ενσωματώσουμε αυτή την νέα μορφή αξιολόγησης ή οποία είναι βαθυστόχαστη, περιεκτική και καινοτόμος.

## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γεωργούσης, Π., (1998). *Η Αξιολόγηση των μαθητών με βάση το φάκελο υλικού: portfolio assessment, μια νέα τάση στην εκπαιδευτική αξιολόγηση*. Αθήνα: Δελφοί. Ξενόγλωσση

Δουκάκης, Σ. (2006). *Η συνεισφορά των φακέλων εργασιών (portfolios) και των ePortfolios στη διδασκαλία Μαθηματικών εννοιών στο Λύκειο*. Στο Β. Κατσαργύρης, Ε. Παναγιώτου, Α. Δέμης, Χ. Μηλιώνης, Ι. Ζάχος, Ι. Λυγάτσικας, & Ε. Καραγκούνη (Επιμ.) *Η Διδασκαλία των Μαθηματικών στο Λύκειο*. Πρακτικά Επιστημονικής Ημερίδας, 115-122. Αθήνα, Βαρβάκειος Σχολή.

Κωνσταντίνου, Χ (1998). *Η Αξιολόγηση της Επίδοσης του Μαθητή ως Παιδαγωγική Λογική και σχολική Πρακτική*. Αθήνα: Gutenberg: Παιδαγωγική σειρά.

Νικολού, Α. & Γεωργόπουλος, Α. (2012). *Εγκατάσταση και Αξιοποίηση του ηλεκτρονικού χαρτοφυλακίου Mahara στην Εκπαιδευτική Διαδικασία*. Στο Λούβρης Α., Πανώργιος Σ. & Φατούρος Σ. (Επιμ.), *Πληροφορική και νέο σχολείο*, Πρακτικά 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου Καθηγητών Πληροφορικής, Πάτρα.

Παπαχαράλαμπος, Π. (2008). *Υποστήριξη τηλεκπαίδευσης με χρήση ePortfolio*. Διπλωματική Μεταπτυχιακή Εργασία, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Παρούτσας, Δ. (2011). *Ο Φάκελος Εργασιών Μαθητή ως μέσο αυθεντικής αξιολόγησης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση*. Διπλωματική Μεταπτυχιακή Εργασία στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με τίτλο: Σπουδές στην Εκπαίδευση, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Σοφός, Α., & Λιάπη, Β. (2007). *Η Σημασία των Νέων Τεχνολογιών και της Εννοιολογικής Χαρτογράφησης στη Δημιουργία Ενός Ψηφιακού Φακέλου Εργασιών του Μαθητή (Eportfolio)*: Μια Νέα Πρόκληση. Στο 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο των εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στη Διδακτική Πράξη. Σύρος.

Στυλιανού, Μ. (2013). *Ψηφιακός φάκελος εργασιών (ePortfolio Assessment)*. Διπλωματική Μεταπτυχιακή εργασία, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Σωτηρόπουλος, Γ. (2012). *Αξιοποίηση Ηλεκτρονικής Μάθησης με εξειδικευμένα σενάρια χρήσης του συστήματος Mahara στην Ιατρική Εκπαίδευση*. Διπλωματική Μεταπτυχιακή Εργασία, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Χαρίσης, Α (2006). *Αξιολόγηση της σχολικής μάθησης*. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη

Abrami, P. C., & Barrett, H. (2005). Directions for research and development on electronic portfolios. *Canadian Journal of Learning and Technology*, 31(3).

Barrett, H. (2000). *Electronic teaching portfolios: Multimedia skills + portfolio development =powerful professional development*.

Barrett, H. (2003). *The ePortfolio: a revolutionary tool for education and training?*

Barrett, H. (2005). *White Paper: Researching Electronic Portfolios and Learner Engagement*.

Barrett, H., & Knezek, D. (2003,). *E-portfolios: Issues in assessment, accountability and preservice teacher preparation*. Chicago: American Educational Research, Association Conferenc.

Baker, E. L. (1990). *What probably works in alternative assessment UCLA Graduate School of Education: National Center for Research and Evaluation, Standards and Student Testing, Los Angeles*.

Barrett, H., (2004). *Professional Development for Implementing Electronic Portfolios*.

Brown, J. S., (2002). *Growing Up Digital: How the Web Changes Work, Education, and the Ways People Learn*. United States Distance Learning Association,

Buttler, P. (2006). *A Review Of The Literature On Portfolios And Electronic Portfolios*.

Cameron, H. A., Tanapat, P. & Gould, E. (1998). Adrenal steroids and NMDA receptor activation regulate neurogenesis in the adult rat dentate gyrus through a common pathway. *Neuroscience*, 82, 349-354.

Challis, D. (2005). *Towards the mature ePortfolio: Some implications for higher education*. *Canadian Journal of Learning and Technology*, 31(3).

Coutinho, C. & Bottentuit, J. (2008b). The use of Web 2.0 tools to develop eportfolios in a teacher training program: An exploratory survey. Proceedings of 53th World Assembly of the International Council on Education for Teaching. University of Minho.

De Corte, E. (1990), "Acquiring and Teaching Cognitive Skills: A State-of-the- art of Theory and Research" in *European perspectives in psychology* (Vol. 1), eds. P. J. D.

Gaytan, J., & McEwen, B. (2009). Effective online instructional and assessment strategies. *The American Journal of Distance Education*, 21(3), 117-132.

Hallam, C. & Creagh, T. (2010). ePortfolio use by university students in Australia: A review of the Australian ePortfolio Project. *Higher Education Research and Development*, 29(2), 179-193.

Herman, J. L., Aschbacher, P. R. & Winters, L. (1992). *A Practical Guide to Alternative Assessment*. Association for Supervision and Curriculum Development, Alexandria.

Hsieh, L. & Chen (2015). Students' Perspectives on Eportfolio Development and Implementation: A Case Study in Taiwanese Higher Education. *Australasian Journal of Educational Technology*, 31(6), 641-656.

Kerry Hall (2006). *E-portfolios What, Why & How*. Ministry of Education e-Learning Fellow.

Klampfer, A. & Köhler, T. (2013). Eportfolios@Teacher Training: An Evaluation of Technological and Motivational Factors. Paper presented at the International Association for Development of the Information Society (IADIS) International Conference on e-Learning, 126-134.

Kimeldorf, M. (1994). *Creating Portfolios for Success in School, Work and Life*. Free Spirit Publishing, Minneapolis.

Landis, M., Scott, S. & Kahn, S. (2015). Examining the Role of Reflection in ePortfolios: A Case Study. *International Journal of ePortfolio*, 5(2), 107 - 121.

Lorenzo, G. & Ittelson, J. (2005a). An overview of eportfolios. Educause Learning Initiative Paper 1.

Maher, M., & Gerbic, P. (2009). Eportfolios as a pedagogical device in primary teacher education: The AUT University experience. *Australian Journal of Teacher Education*, 34(5), 43-53.

McClure, M. R., (ed) (1997). *Portfolio Practices: Thinking Through The assessment of Children's Work*. An NEA Professional Library Publication, National Education Association, Washington.

McWhorter, R., Delello, J., Roberts, P., Raisor, C. & Fowler, D. (2013). A cross-case analysis of the use of web-based eportfolios in higher education. *Journal of Information Technology Education: Innovations in Practice*, 12, 253-286.

Nor Azlan M., Amin E., & Mohd, N. (2015). Are Students Ready to Adopt Eportfolio? *Social Science and Humanities Context*. *Asian Social Science*, 11(13), 269-275.

Parker, M., Ndoye, A. & Ritzhaupt, A. (2012). Qualitative Analysis of Student Perceptions of Eportfolios in a Teacher Education Program. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 28(3), 99-107.

Ritzhaupt, A., Singh, O. & Seyferth, T. (2008). Development of the electronic portfolio student perspective instrument: an eportfolio integration initiative. *Journal of Computing in Higher Education*, 19(2).

Stiggins R. (2007) *Assessment through the student's eyes*,

Tompson, L. , (ed) (1995). *K -8 Foreign Language Assessment: A Bibliography*. Center for Applied Linguistics. ERIC Clearinghouse on Languages and Linguistics, Washington.

Wade, A., Abrami, P. C., & Sclater, J. (2005). An electronic portfolio to support learning. *Canadian Journal of Learning and Technology*, 31(3)

Young, J. R. (2002). 'E-portfolios' could give students a new sense of their accomplishments. *Chronicle of Higher Education*, 48(26), A31-A32.